

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**OBMOČNO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2019/2020**

**1. in 2. letnik – gimnazijski programi
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi**

Ciril Kosmač: Tantadruj

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

ŠIFRA TEKMOVALCA: _____

Ime in priimek prvega ocenjevalca: _____

Ime in priimek drugega ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
A Razumevanje – do 20 t			
Poznavanje novele: predstavitev Tantadruja in njegovega iskanja sreče – do 8 t			
Razlaga odnosa do »božjih otrok« in ponazoritev s primeri – do 9 t			
Razumevanje Tantadrujeve pesmi – do 3 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
Poznavanje avtorja in njegovega dela – do 2 t			
Vloga narave in vzdušja v povezavi s slogom in pripovedno perspektivo – do 6 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov in poznavanje zgodovinskega konteksta – do 2 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
Predstavitev lastnega doživljanja novele – do 2 t			
Presoja aktualnosti novele v povezavi z drugačnostjo – do 4 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik območne komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

Ciril Kosmač: Tantadruj

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

A Razumevanje književnega besedila – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka v spisu:

- **Pokaže poznavanje in razumevanje novele – do 8 točk:**

ob predstavitvi novele Tantadruj, oznaki naslovne osebe in njenega iskanja sreče pokaže poznavanje in razumevanje, tako da povzema novelo (kot celoto), navaja ustrezno dogajanje v povezavi z iskanjem sreče ali ga obnavlja ali poimenuje motive – 8 točk;

- za povzemanje okvirne zgodbe – 2 točki: *npr. pripovedovalčevo vračanje iz Pirana; napis »Resurrecturis« na pokopališču; spomin na domače pokopališče in mrtvo mater ter njeno pripovedovanje zgodb; doprsna soha vojščaka; borov gozdiček, pogled na Piran, ki se zdi kot kljun gusarske jadrnice ...*

V drugem delu okvirne zgodbe: ponovno v borovem gozdičku nad Piranom; občuti mraz in okrog sebe vidi ledeno pokrajino, ledene so tudi štiri doline, ki so po njih odšli njegovi štirje blagi norci ..., zapusti borov gozdiček, po vojaško pozdravi staro soho vojščaka, pomaha napisu Resurrecturis ter se poln plodovitega hrepenenja in rodovitne tesnobe napoti proti domu ...

- za povzemanje vložene zgodbe – 2 točki: *npr. prihod ljudi v Most na semenj, srečanje Tantadruja z ostalimi norčki – Luko Božorno-boserna, Rusepatacisom, Hotejčevim Maticem ... vsak od njih ima svojo zgodbo, svojo »norost« – skupaj hočejo kupiti manjkajoče kravje zvonce za Tantadruja, da jih bo imel 40 (kot mučenikov)... na semnju srečajo Peregrina, Hotejca ... Tantadruj poišče župnika, da mu pove, kako bo umrl; srečanje z župniki; večerni dogodek, ko Tantadruj leže v izkopano jamo, norčki ga zasipajo z zemljo, Matic gre zvonit in prikličje ljudi, župnik pa vse odžene, norčke vsakega po svoji dolini ...*

- za oznako Tantadruja in za predstavitev njegovega iskanja sreče – 2 točki + 2 točki: *npr. Tantadruj je vaški norček, ime je dobil, ko je bil še majhen in se je njegova mati prepirala s sosedi, ker so njihovi otroci nagajali njenemu sinu – s prstom je kazala nanje in govorila, da mu je nagajal ta in ta in ta druj ... droben fant z drobno pametjo in prostorno dušico, njegova velika in edina želja je bila, da bi umrl, saj mu je mama dopovedovala, da bo srečen šele takrat, ko bo umrl (domačemu župniku pove, kako namerava tokrat umreti ... žal nobena smrt ni bila prava ... če ga bo pičil modras, ne bo umrl, temveč se bo zastrupil ... Tantadruj je zelo žalosten, otrok, kakršen je bil on, je zelo težko živel, tudi za mamo je bilo težko, ko je videl, kako se iz njega norčujejo ..., na sebi je imel privezane kravje zvonce, ki so med poskakovanjem zvončkljali, na semnju je hotel kupiti še tri manjkajoče, da jih bo imel štirideset – za vsakega mučenika enega, na semenj je prišel tudi zato, da bi župniku povedal, kako bo sedaj umrl – umreti zanj pomeni doseči srečo, župnik pa se nanj jezi in zavrača njegove predloge, kako naj bi umrl, Tantadruj razume smrt drugače kot ostali, rad ima Tratarjevo Jelčico, tudi ona ga ima rada, ko bo tudi ona umrla, jo bo vzel in bosta srečna ...*

za vsebinske napake oziroma pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Ocenjevalni obrazec – območno tekmovanje 2019/2020

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

- **S primeri razloži in primerja odnos župnika, Hotejca in ostalih ljudi do »božjih otrok« – do 9 točk:**

za ustrezno, poglobljeno in zaokroženo razlago z navedbo primera in v nadaljevanju primerjavo – po 3 točke (primer, razlaga, primerjava):

za odnos župnika – 3 točke: npr. *ne more sprejeti in razumeti Tantadrujeve želje, ker se ne zmore vživeti v ubogega norčka, ki s smrtjo zgolj išče srečo, hoče se postaviti pred svojimi gosti, zato ravna še bolj nečloveško, ne zmore si niti zapomniti Tantadrujevega imena, nima potrpljenja, da bi se z njim ukvarjal, mu skušal pomagati ... celo razjezi se, ko mu Tantadruj pove, kako bo umrl; tudi ostali župniki so nerazumevajoči, hladni ...*

za odnos Hotejca – 3 točke: npr. *do norčkov je razumevajoč, prijazen, topel, skuša jim pomagati, zato jim naroči, naj pridejo spat na toplo k njemu; žalosten je zaradi Najdenega Peregrina, prepričati skuša župnika, naj jih ne pošilja same na pot v ledeno noč, do tistih, ki se iz norčkov norčujejo, je kritičen ...*

za odnos ostalih ljudi – 3 točke: npr. *nekateri so razumevajoči, npr. Pepa iz krčme, Tratarjeva Jelčica do Tantadruja ..., večinoma pa se iz njih norčujejo, se jim posmehujejo, jih zbadajo ... ko Tantadruj leže v jamo in Matic prikliče ljudi z zvonjenjem, se zgražajo ... otroci se mu posmehujejo ...*

za nejasno, manj natančno razlago ali samo povzemanje, parafraziranje in/ali brez navedbe primera se odšteje ustrezno število točk.

- **Izrazi razumevanje Tantadrujeve pesmi, prikaz dobrega in zla v romanu – do 3 točke:**

za ustrezno, smiselno, poglobljeno in zaokroženo razlago Tantadrujeve pesmi v povezavi z dogajanjem – 3 točke;

npr: pesem predstavlja vodilni motiv Tantadrujeve zgodbe, pojavlja se na ključnih mestih v noveli, svojo pesem je Tantadruj vztrajno prepeval s svetlim, toplim glasom, ki so mu stare ženice rekle angelski glas, zaradi ritma svoje pesmice Tantadruj ni hodil, temveč poskakoval, v pesmici govori o zvoncih, ki jih zbira za mučenike, za vsakega mora imeti en zvonec ... Pesem je zanj zložila Tratarjeva Jelčica, njegova hroma prijateljica, ki ga je razumela, saj je tudi sama trpela zaradi svoje hromosti, s svojo nežnostjo in toplino ga je opogumljala, medtem ko so se drugi ljudje pogosto norčevali iz njega in njegove želje umreti. V pesmi je poudarjen mraz, ki vlada na zemlji – mraz v medčloveških odnosih, ki ga povzroča predvsem nerazumevanje in nesprejemanje drugačnosti, razumevanje in toplino do drugačnih izkazuje tudi Najdeni Peregrin in Hotejec ...

za pomanjkljivejši zapis oziroma nejasno ali manj natančno razlago in ponazoritev se odšteje ustrezno število točk.

B Uporaba književnega znanja – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **Izrazi poznavanje avtorja in njegovega dela – do 2 točki:**

Ocenjevalni obrazec – območno tekmovanje 2019/2020

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

v spisu pokaže poznavanje ključnih podatkov o življenju in delu Cirila Kosmača, o obdobju/smeri itd.; za ustrezno navedene podatke oziroma posredno izkazano poznavanje – do 2 točki;

za napačne podatke oziroma za nepoznavanje se odšteje ustrezno število točk.

- **Pojasni vlogo narave in vzdušja ter ju poveže s slogom in pripovedno perspektivo v noveli – do 6 točk;**

za ustrezno in smiselno povezavo po dveh zahtevanih elementov (narava, vzdušje, slog in pripovedna perspektiva) in navedbo primera – po 3 točke

npr. (v prvem odlomku/na začetku vložene zgodbe) oris zimske pokrajine (mrzli mesec, jasno nebo, jutro je še daleč) ponazarja hladno vzdušje med »romarji«, ki se podajajo na pot proti Mostu. To pisatelj doseže z uporabo okrasnih pridevkov (barve), poosebitev, primer, nasprotij ...

ali: humornih/ironičnih dialogov, npr. med norčki in »normalnimi«, med samimi norčki, med Tantadrujem in gručo otrok, v katerih je veliko nesporazumov, neustrezno razumljenih frazemov oz. posebnosti v načinu izražanja posameznih norčkov, duhovita, topla pripoved tretjeosebnega pripovedovalca, verzi Najdenega Peregrina, ki je živel kakor cvet na polju in ptica pod nebom, zato je lahko vsakemu povedal svoje. Govoril je, kakor bi rožice sadil, in najrajši v rimah ..., Tantadrujeva pesmica ...

Tudi v okvirni zgodbi (drugi odlomek) je prisotno lirično, poetično izražanje prvoosebne pripovedovalca; podobe narave se povezujejo s pripovedovalčevim lastnim doživljanjem; s podobami praznega trga okostnjaškega vrtljaka in nizkega krvavega meseca ... izrazi svojo vznemirjenost, tesnobo, žalost, eksistencialno stisko ... zgodba se je v njem popolnoma zgrenila ...

ali: v slogu so tudi poosebitve, npr. jesenski veter se igra z mesečno nočjo, kar poveže z lastnim občutjem vznemirjenja, hrepenenja – v srcu je bilo prijetno vetrovno in v duši nenavadno svetlo ..., primere, npr. zlate ure, ki me vsega presvetijo in prezvonijo, da zapoje v meni tako radostno, kakor zapoje visoki poletni dan, ki obstane sredi zelene doline, v kateri se s podobo narave povezuje pripovedovalčevo lastno doživljanje lepote, sreče ..., metafore, s katerimi izrazi svojo vznemirjenost, tesnobo, žalost, eksistencialno stisko ..., npr. Iztekle so se zlate ure in zlomil se je visoki poletni dan ... pripovedovalca prešine mraz in se zgrozi ob prividu ledenega morja, ledenih cipres ... oblak, ki je zadnji zategli človeški krik, ki je zledenel ...

za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **V spisu uporablja literarnovedne pojme in izrazi poznavanje zgodovinskega konteksta – do 2 točki:**

za ustrezno, dosledno in natančno rabo literarnovednih pojmov (novela, snov, motiv, tema, ideja, perspektiva, okvirna zgradba/zgodba, slog in jezik; socialni realizem, prehajanje iz tradicionalne v moderno pripovedno prozo, spoj tradicionalnega in modernega, realizem in fantastika, irealno, eksistencialna vprašanja, prvoosebni, tretjeosebni pripovedovalec ...);

Ocenjevalni obrazec – območno tekmovanje 2019/2020

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

za neustrezno, nedosledno in manj natančno rabo pojmov in napačne podatke oziroma za nepoznavanje se odšteje ustrezno število točk.

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **Predstavi in utemelji lastno doživljanje novele – do 2 točki:**

za jasno, smiselno in zaokroženo predstavitev lastnega doživljanja Tantadrujevega iskanja sreče in novele kot celote – do 2 točki;

za ustrezno, poglobljeno in smiselno izraženo doživljanje ter ponazorjeno s primerom/-i do – 2 točki;

za neustrezno, nedosledno in manj natančno izraženo in utemeljeno mnenje se odšteje ustrezno število točk.

- **Ob besedi drugačnost ovrednoti aktualnost novele v sodobnem času – do 4 točke:**

za jasno, smiselno in zaokroženo presojo in utemeljitev aktualnosti novele v sodobnem času v povezavi z drugačnostjo – do 4 točke;

za neustrezno, nedosledno in manj natančno izraženo in utemeljeno mnenje se odšteje ustrezno število točk.

- **Piše izvirno in ustvarjalno – do 4 točke:**

svojo izvirnost in ustvarjalnost dokaže z izvirnim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov (npr. argumentirano zagovarja drugačno tezo od pričakovane, se izvirno naveže na kakšno drugo delo s podobno problematiko, se poskusi v poustvarjalnem pisanju ipd.).

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka za ustrezno zgradbo svojega spisa dobi največ 3 točke:

3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo

2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo

1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo

0 t – besedilo ni členjeno, ni koherentno

Tekmovalec/tekmovalka za jezikovno in pravopisno pravilnost svojega spisa dobi največ 4 točke:

4 t – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo z le manjšimi napakami

3 t – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo

2 t – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo

1 t – za besedilo z več raznovrstnimi slovničnimi in pravopisnimi napakami, ki se ponavljajo

0 t – za besedilo s pogostimi in raznovrstnimi slovničnimi ter pravopisnimi napakami

Ocenjevalni obrazec – območno tekmovanje 2019/2020

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Tekmovalec/tekmovalka za slogovno ustreznost svojega spisa dobi največ 3 točke:

3 t – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami

2 t – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo

1 t – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

0 t – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak